

TOROCZKAY ANDRÁS

A TÁBORNOK

Az az egészben az érdekes, hogy alig maradt meg belőle valami. Pár rosszul sikerült, sötét fénykép a kertünkben, ahogy a diófára támaszkodunk, meg a ház falának dőlünk keményen, néhány demófelvétel. Meg az a történet a tábornokról.

Csabi, aki a zenekarunk vasutasa volt, mesélt a tábornokról a kertünkben, a melléképületünk falának támaszkodva egy próba cigiszünetében. Akkor látta, mikor katona volt, őrségben, a laktanyán. Szóval azt mesélte, hogy ez a tábornok, akit valamiért mindig egy afféle Rajhona Ádámnak képzelek, aki úgy szívja a cigarettáját, mint Billy Bob Thornton Az ember, aki ott se voltban, és annyira tisztelik kb., mint az Uralkodót a Csillagok Háborújában. Szóval ez a tábornok, miközben Csabi vigyázban állt, csak úgy odabiccentett neki, mint azelőtt soha, mert azelőtt észre se vette Csabit, az egyszerű kiskatonát, a tábornokok szemében általában századosi rang alatt megszűnik az ember létezni, legalábbis így képelem, aztán becsukta azt a hatalmas, műbőr hangszigeteléses ajtót.

Már nem emlékszem a tábornok nevére sem, pedig... – mondta Csabi. Naggyon is jól tudta, így mondta a barátom, a tábornok naggyon jól tudta, hogy ő fog belépni elsőként azután a szobába.

Csabi egyébként amellet, hogy vasutas volt, tulajdonképpen a basszusgítárosa volt a zenekarunknak. Ki tudja, miért tanult meg basszusgítározni, talán, hogy a próbák cigiszüneteiben valaki meghallgassa a történeteit, vagy mert legjobb barátai zenekart alapítottak, és nem akart új legjobb barátokat. A szülei amúgy elváltak, az apja egyik napról a másikra lelépett. Nem tudom, miért. Csabinak egyébként sose volt hosszú haja, azóta is mindig tüsire vágatja Kaszperszky-nél, a borbélynál. Egyszer képes volt a Blaha és a Keleti közt az egyik gyalogos átkelőnél egy zsebtükör és egy körömvágó olló segítségével kivágni a szőrt az orrából. Agyrém. Jöttünk fel erősítőt venni. Addig csak Videoton magnókból, meg lemezjátszókból eszkaláltunk „erőlködőket”, ahogy Slash Béla

mondaná. Slash Béla, a Sátántangó gitáros-énekes, a született rockszár, aki végül szakács lett egy pesti kifőzdében, és órákat töltött naponta azzal, hogy megtanuljon cigarettázva gitározni, mint Slash, kedvenc bandájának gitárosa. Slashen kívül talán csak az édesanyját szerette. És csak Jack Danielst ivott, és vörös Marlborót volt hajlandó szívni, igaz csak ritkán – volt hogy két-havonta – tudta megengedni magának, hogy kirúgjon a hámból.

Hát, az erőlködők amúgy tényleg csak erőlködtek, túl halkak voltak a dobhoz képest, amit meg mindig a zeneiskolából kértünk kölcsön, vagy bekéredzkedtünk mások próbahelyeire. Például a Queen-fanatikus félsüket doboshoz, akit egyedül nevelt az anyja, vagy az utcánkban lévő fodrászstanonc doboshoz, aki mellesleg vak volt, és félárva is, az apja autóbalesetben halt meg, a téglagyári útnál román kamionnal ütközött. Hangfalat meg az egyik osztálytársaméktól hoztunk minden egyes próbára, akinek az apja amúgy alkoholiista kaminos volt, de nem lakott velük, ő pedig DJ-zett a Fekete Pillangóban. Emlékszem, egy háromkerekű biciklivel hoztuk-vittük a hangládát szakadó esőben, hóesésben, pont belefért.

Egyszer Csabi összevezetett az ő legjobb barátjával, a dobosunkkal, Attilával, miközben próbáltuk volna eljátszani a Paint it black-et, amit csak egyedül a szólógitárosunk, Zsola tudott (mint évekkel később kiderült, mikor meghallgattuk egy háziuliban a számot, ő is rosszul). A dobosunk éppen ellentéte volt Csabinak. Mint postás, levélkézbesítő dolgozott akkoriban, ma már bent ül a Weltraum mozi és a százforintos bolt között lévő postahivatalban, ahogy a felesége is. Ma már csak ex. Elváltak. Épp, mint Attila szülei.

Akkor délután Csabi és Attila azon kezdtek el vitatkozni, miközben mi kerestük a hangokat a Musima gitárokon, hogy melyik a jobb cég: a Posta vagy a MÁV. Azóta kerülik a témát.

A bátyám szintén a Hegesztett Vízió zenekarban játszott, nekünk viszont tök hosszú volt a hajunk. Legnagyobb sikerünket a Vasutas Klubban értük el egy októberi estén, ahol a közönség egyszerűen megőrült értünk.

Három zenekar volt, mi voltunk az utolsók. Az első, egy sárszei banda, az Osszián, akik csak feldolgozásokat játszottak, egész ügyesen tulajdonképp, de csak az Ossiantól. A basszusgitárosuk

tűzoltó volt, aki, ha ivott, megőrült, többször kellett neki Sárszegre járni a kórházba virággal egy-egy jobban sikerült este után, ahol az előző este áldozatai feküdtek, hogy elkerülje a vádemelést. Szegény anyja, nem elég, hogy a férje otthagyta két gyerekkel. A dobosuk meg, Zalán, egy idősebb fazon, aki folyton egy citromsárga csuklószorítót meg citromsárga fejpántot viselt, a dobja is ugyanolyan citromsárga volt, nem volt hajlandó feketét venni, hiába kérlelték néha a többiek. Kicsit kilógott a többi metálos közül, igazi jazzőrült volt, Vinnie Colaiuta volt neki az isten, mint minden jazzőrült dobosnak. És hiába negyvenéves, még mindig ketten laknak az anyjával. Könyvügnökösködött is a Czirmos könyvkereskedésnek. Az énekesük még hasonlított is Paksi Endrere. Ez után a koncert után az Ossian még pár évig létezett, amíg az eredeti banda rá nem jött, hogy őket nem hívják sehova, a tribute-zenekar lényegében átvette a szerepüket. Ugyanazt adják, csak olcsóbban. Akkor aztán Paksi Endre leutazott Kotordra, de az egy másik történet. Azt hiszem, Zalán sárszegi rendezvényeken hangosít, a Paksi Endre-hasonmás meg beszállt egy dark metál bandába, a Diabolical Masquerade-ba, ami soha nem tudott igazán sikeres lenni, mert a srác rendszeresen otthon felejtette a nyakörvét és a gyűrűit, haza kellett bicikliznie folyton. Ami elég hangulatromboló volt. Sátánista énekes kocsmabiciklin, képzeld el. A nagypapája biciklijét használta. Még az apja hagyta rájuk, aki kamionos volt. A gitárosukkal később színpadon különböztek össze, és feloszlottak. Állítólag a gitáros részegen beszólt a Paksi Endre hasonmásnak, hogy milyen gáz, hogy az apja egyik napról a másikra elköltözött a szomszéd nőhöz.

A második banda sem kotordiakból állt. Dereskei Sepultura-buzik voltak mind, kivéve az énekesüket, aki Keviből való volt, de neki is élete volt a „szepu”. A repertoárjukat főként feldolgozások adták nekik is, nyilván egyetlen együttes dalait játszották csak ők is, habár az egyik próbán állítólag valamelyikük felvetette, hogy dolgozzanak fel egy Beatrice dalt is, de elvetették. Írtak sajátokat is, amik természetesen olyanok voltak, mintha a brazil ősmetálosok tudtak volna magyarul. Mindegyiküknek raszta haja volt, mindig terepszínű zsebes nadrágban és bakancsban léptek fel, mindegyikük két méter közeli kafferbölény, kisportolt, izmos, általában ujjatlan pólóban nyomultak. Ami két okból volt jó, egyfelől megmutathatták, hogy nem hiába járnak gyúrni a dereskei Sásastó óvoda tornacsarnokába, másfelől így a közönségük láthatta a mindegyi-

kük alsó karjára tetovált nevüket, amiket tíz centis, félelmetes gót betűkkel varrtak a bőrük alá, hogy Orphan Brothers. Még mielőtt magukra tetováltatták volna, mondtam nekik egy másik alkalommal, hogy szerintem a brazil törzsi metálhoz ez a név sehogyse illik, de hajthatatlanok voltak, én meg nem akartam erőltetni, amekkora állatok. Béci, az énekesük nemcsak pigmenthiányos volt a testének 98%-án, de gyakorlatilag vak is gyerekkora óta. (Ő is? – kérdezem Mikit, de mintha nem is hallaná.) Nevelőszüleit sem ismerte, meghaltak egy vonatszerencsétlenségben. Nehezen lehetett vele beszélgetni, mert nem állhatta a napszemüveget, és amellet, hogy nem látott semmit, mindenféle nézett, mivel kancsal is volt. Olyan volt, mint egy kaméleon. Ez is volt a beceneve. Ő azt hitte, a tv sorozat után, amit amúgy imádott nézni az árvaházban.

Nagyon sokan voltak azon az októberi estén, amikor a Hegesztett Vízió a csúcra ért. Az együtteseken és barátaikon kívül még két gruppie-nk is ott volt, két tizenhat éves lány, akik a koncert után aláírást kértek velünk a pólóikat, nem tudom, mi lehet most velük. Milyen aranyosak voltak. Ott volt Sorja Balázs az örült Ferencváros- és Iron Maiden-fan, ott volt Kiskomondor is, aki úgy hányt, és persze minden este hányt, hogy közben pulykahangon üvöltött, aztán kocsiba ült, és hazahajtott. De nem aggódott, mert ismerte az összes rendőrt, amit gyakran üvöltözött is a Platánban, a Kaszinóban, vagy épp ahol ivott a barátjaival. Ott voltak a Művelődési Ház dolgozói is. Ők általában együtt mentek el szórakozni. Nemcsak azok voltak ott, akik nem szoktak ott lenni, hanem azok is ott voltak, akik mindig ott szoktak lenni. A varrodában dolgozó Pisti, a könyvkiadóban dolgozó Álmos, az unokatestvérem, Éva. A fiatal rendőrök és katonák, a temetkezési vállalkozó fia, a Járóka doktor fiai, ott voltak a Kaszperszky ikrek, Sajti is ott volt valamiért, és persze rengeteg lány. Alacsony, feszes seggű, kövér, magas, szemüveges, remekül látó, dinnymellű, ízlésesen csúnya, vagy rosszul öltözött, de bevállalható – persze, melyik nem bevállalható, csak egér ne szaladjon ki a lukából, ez volt a mondása Sorja Baláznak. Mindenféle lány, akiket persze mind ismertünk látásból. Ez után a buli után a zenekar minden tagjának lett barátnője. Az is Sorja Balázs mondása: hogy már a tötyedt pöcsöm se a régi.

Akkor már sokféle helyen játszottunk a Hegesztett Vízióval. Rekkenő hőségben strandon, kollégium kézilabdapályáján, falunapon is a ShyGys előtt, egy olyan traktor-fesztiválon, ahová nem

hívtak meg minket, és a bácsik és nénik gyanakodva méregettek minket, miközben a gimnáziumi szerelmek elviselhetetlen fájdalomról és a létezésbe vetett kamaszok zavaráról szóló dalainkat vezettük elő. Megfordultunk gólyabálokon, gólyatáborokban, azok mindig jól sikerültek, egyszer egy punk fesztiválon, ott ki is törték az egyik fogam a pogózók a mikrofonnal. Akkor azt éreztem, megérte. Azóta se hiányzik az a fog. De játszottunk majálison is, karácsonyi ünnepségen, esküvőn és temetésen, köztéri szoboravatón és jótékonyági bálon. Volt, ahol sikerünk is volt, az emberek tapsoltak, jól érezték magukat. Sokfelé.

De egyik alkalommal sem éreztem azt, amit azon az októberi éjszakán a Vasutas klubban. Hogy bárcsak így maradna minden.

– És – kérdeztem Mikit – végül úgy maradt?

– Mikor feloszlottunk, mert fel kellett oszlanunk, az egész város, mi legalábbis úgy éreztük, megdőbbsent. – Épp ti? Ne már! Nem hiszem el. Mindig a jók. – Érezték, hogy véget ért egy korszak. Persze két hét múlva már azt sem tudták, mi volt a nevünk. Csabi rögtön eladta a hangszert. Azóta még csak nem is fütyül soha, állítólag. Abbahagyta a zenélést, most csak a baktárságnak él.

Ez mind szép és jó, Miki. De mi van a tábornokkal?

Ja, igen. A tábornok.

Nem hiszem el, hogy ezt az egészet teljesen feleslegesen mondtad el. Fasz.

Jól van, nyugodj meg. Mi számít feleslegesnek?

Megöllek.

Tábornok. Szóval ott tartottam, hogy Csabi, a kiskatona ott áll a folyosón, jön a tábornok, biccent neki, bemegey, Csabi áll, gondolkodik, próbálja hova tenni a biccentést. Aztán amikor a hangszigetelt szoba ajtaja mögül az a furcsa zaj hallatszódozott, Csabi rögtön tudta. Súlyos könyvet, mondjuk valami bazi nagy lexikont ejtenek így az asztalra. Illetve nem is az, hogy így ejtik le, hanem ilyen hangot ad ki, mondta Csabi, tudta, nagyon jól tudta, mert nagyon is jól látta a tábornok szemében, mikor az felé biccentett, miközben becsukta az ajtót, hogy odabent nem könyvet ejtettek az asztalra. De naggyon nem könyvet... – így mondta. Azt mesélte, hogy látta a szemében, hogy az onnan ki nem jön többé.

Szóval Csabi azt mesélte, hogy nem a látvány volt erős elsősorban, például az agyvelő a plafonon, a vitrines szekrény üvegén, a linóleumpadlón, a horgolt falvédón vagy a véres bőrfotel, a véres számítógép, a véres redőny, a falra kitett véres díszkard, a felismerhetetlenségig összeroncsolt koponya, a véres tábornoki egyenruha, meg a vér a frissen mosott, de egyébként átizzadt fehér ing gallérja felett. És nem is a véres páfrány, a véres vízi-, illetve diópálma, nem is a véres vitorlavirág, véres nyíllevél, véres yucca vagy véres aszparágusz, nem is a véres fácánlevél, más néven anyósnyelv, más néven szanzevirea, nem is a véres dracénia, kevésbé ismert néven sárkányfa, nem is a rákvirágok, nem is a sarokba állított, elég rossz állapotban lévő bambusz. Habár ezeket mind konstataálta, merthogy ő maga is a szobanövények megszállottja azóta is, és ott azon nyomban leltárt vett róluk gondolatban.

Hanem valami..., nem tudom, valami megfoghatatlan. A szag, legfőképpen a szag, amit azóta sem érzett, de beleborsószik a háta, ha rágondol. Az elsütött fegyver és a kiborult alkohol szaga együtt, ahogyan az iroda légtérében összekeveredett a tábornok legbelső szagával. Az egész együtt mégis... szép volt. Azt mondta Csabi, hogy virágszirmokat látott a levegőben hullni.

Ja, ez elég furán hangzik. De én elhiszem neki. Valahogy úgy mondta.

Na ne...!

Nyilván sokkot kapott, és képzelődött. Akárhogy is, bárki más látta utána a testet és a szobát, a folyosó falán a tapétát, a küszöböt vagy a fémhamutálas tetejű kukát, az elsősorban a szagtól hánytá el magát. Jó sokan hánytak ott. Csabi meg csak mosolyogva nézte őket. Aztán azt mesélte, hogy életében nem kínálták annyiszor cigarettával, meg azt is, kapott két hét pihenőt, vagy kimenőt, nem tudom már melyiket, és azóta sem érti miért, de hogy egy pszichiáter csajszi (ezt a csajszit is hogy tudta mondani, mintha egy láthatatlan kéz összepasszírozná a száját, mennyit röhögtem rajta, imádtam) órákig vizsgálgatta, hülye tesztekkel zaklatta. Kérdezte tőle, miként érinti a haláleset őt, a lelkét, magát. Hát, hogy érintett volna? – nézett ránk őszinte felháborodással. Sehogy! Ahogy mesélte, a végén már a csaj idegesítette, de kurvára. A hullá az hullá. Sose lesz már belőle más, se tábornok, se cimbalom, csak hullá.

Már indultunk volna be, amikor Csabi megszólalt, miközben nyomkodta a cigarettát a melléképület egyik vasoszlopán. Tudtam, hogy a szüleim, főleg apa nagyon ideges lesz, ha meglátja. Azért mégiscsak zavarta Csabit valami – láttuk az arcán. Mindannyian vártuk, mit mond. „Még csak nem is a szag, azt meg lehetett szokni.” Nem is a sok ajándékcigaretta ezredesektől, vezérőrnagyoktól, őrmesterektől, hirtelenjében nem is tudott hova tenni ennyi fumárét, a felét – azóta is bánja – vissza kellett utasítania, a másik felével meg dugig tömte a zsebét, még most is van belőle.

Hanem az nem fért sehogy sem a fejébe Csabinak, hogy amikor megtalálta a tetemet, nem volt sehol egy törölköző, sehol egy rohadt bűcsüvel, semmi, ami az ittenieknek szólt volna. Még a növények sem kaptak vizet: a földjük meg a tálkák is csontszárazak voltak. Csak a pohár és az ital, a puska a földön (amit Csabi nem tudott, de utána néztem a Kalendáriumban, ahol mindent megírnak: ez egy különlegesen ritka vadászfegyver volt, egy régi, kézi gyártású, belga, angol aggyal, gazdagon cizellált, arany berakásos puska). A puska a földön, meg az a biccentés, neki, annak az utolsó kiskatonának, a jelentéktelen senkinek, Kiss Csabának, aztán kaputt.

A barátom, Csabi akkor elpöckölte a csikkjét a kertbe. Máskor rászóltam volna, merthogy az apám utálta összeszedgetni utánunk a szemetet, és hiába szedtük össze a bátyámmal, ő mindig talált még valamit. De most ő is érezte, hogy megteheti. Azt a biccentést meg lehetetlen elmondani, pláne megmutatni. Az olyan volt. A Kalendáriumban is megírták az esetet, ahol kiderült, hogy az öngyilkosságot megelőző nap tiltották el a tábornokot az egyenruha viselésétől egyrészt ittas vezetés miatt, másrészt mivel félrevezette a hatóságot. A vád szerint 1998 novemberében részegen nekihajtott több parkoló autónak, majd azt próbálta elhíttetni a hatóságokkal, hogy ellopták az általa használt autót, és hogy egy hasonmása vezetett. Hogy ezeket miért csinálta, rejtély.

Ennyiben is maradtunk: bementünk a hűvös épületbe, ami tele volt sajtókkal, könyvekkel (apa árulta őket) és Vermona erősítőkkal, aztán folytattuk a próbát.